

บทความวิจัย

การพัฒนาแนวทางการเพิ่มความไว้วางใจและเสริมสร้างความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน: กรณีศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

Development of Guidelines for Enhancing Trust and Promoting Transparency in the Government and Parliament through Public Participation: A Case Study of Roi Et Municipality

เลิศพร อุดมพงษ์

Lertporn Udompong

สถาบันพระปกเกล้า

King Prajadhipok's Institute

E-mail: Lertporn@kpi.ac.th

This article is presented in the 19th National Conference on Public Administration of Public Administration Association of Thailand at Nakhon Phanom University, November 22, 2024

Received: October 31, 2024; Revised: January 31, 2025; Accepted: February 17, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของความเชื่อมั่นและความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภา กรณีศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการเพิ่มความเชื่อมั่นและเสริมสร้างความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ประชาชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด 67 คน และ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน เก็บข้อมูลโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การตีความเชิงพรรณนาข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา สรุปว่า (1) ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มมีความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและความไว้วางใจต่อรัฐบาลและรัฐสภาค่อนข้างน้อย เนื่องจากสาเหตุสำคัญหลายประการ ได้แก่ การไม่สามารถแสดงผลการทำงานที่เป็นรูปธรรมตามที่ได้หาเสียงไว้ ยังมีการเล่นการเมือง มีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง และมีการทำงานที่โปร่งใสน้อยลง (2) ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ การเปิดช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น, การตรวจสอบและประเมินการทำงานผ่านช่องทางที่หลากหลายและสม่ำเสมอ, การสื่อสารและเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส, การสร้างความโปร่งใสในกระบวนการเลือกผู้แทนที่จะส่งผลให้ได้บุคคลที่มีคุณภาพ และ การมีระบบในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีประสิทธิภาพและมีการตอบสนองกับประชาชน

คำสำคัญ: ความเชื่อมั่น; ความไว้วางใจ; ความโปร่งใส; การมีส่วนร่วมของประชาชน

Abstract

This research aims to examine the current state of public confidence and transparency in the government and parliament from the perspective of residents in Roi Et Municipality. The study also seeks to develop suitable recommendations to enhance confidence and promote

transparency in the government and parliament through public participation. The informants were divided into two groups: (1) 67 residents of Roi Et Municipality and (2) four experts. Data were collected through participatory workshops and interviews, and analyzed using descriptive interpretation, triangulation, and content analysis.

The findings are summarized as follows:

(1) Informants from all groups expressed relatively low confidence in the transparency and trustworthiness of the government and parliament. This was attributed to several key reasons, including the government's inability to deliver on election promises, ongoing political maneuvering, favoritism, and decreasing transparency.

(2) The recommendations for public participation include creating channels for public engagement and feedback, regularly monitoring and evaluating the government's performance through various platforms, transparent communication and information disclosure, fostering transparency in the selection process of representatives to ensure the election of qualified individuals, and establishing an efficient system for receiving and responding to public feedback and suggestions.

Keywords: Confidence; Trust; Transparency; Public Participation

บทนำ

ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน โดยความเชื่อมั่น เป็นความคาดหวังเชิงบวกที่บุคคลมีต่อความสามารถหรือความน่าเชื่อถือของตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งช่วยส่งเสริมการตัดสินใจและการกระทำในบริบทต่าง ๆ เช่น การทำงานร่วมกันในองค์กรหรือสถาบัน ความเชื่อมั่นนี้เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการร่วมมือในสังคม โดยเฉพาะในระดับสถาบัน เช่น รัฐบาลหรือองค์กร ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการสนับสนุนและความไว้วางใจจากประชาชนได้ [1, 2] ในขณะที่ความไว้วางใจ เป็นความคาดหวังเชิงบวกที่บุคคลมีต่อการกระทำหรือเจตนาของผู้อื่นหรือองค์กร โดยเชื่อว่าพวกเขาจะปฏิบัติตามความคาดหวังอย่างซื่อสัตย์และไม่ทำให้เกิดความเสียหาย ความไว้วางใจถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงทั้งในระดับบุคคลและสังคม โดยยังมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการทำงานร่วมกันและความยั่งยืนของสถาบันทางการเมืองและเศรษฐกิจในระบบที่ซับซ้อน [3, 4] กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ ต่างมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและการร่วมมือในระดับบุคคลและสังคม ซึ่งส่งผลต่อการสนับสนุนและความยั่งยืนของสถาบันทางการเมืองได้

ความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและความไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภา เป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทน และมีความท้าทายอย่างมากในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่เป็นยุคดิจิทัล ประกอบกับคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจการเมืองมากขึ้น แนวโน้มในปัจจุบันจากรายงานทางวิชาการของธนาคารโลก ชี้ว่า ความเชื่อมั่นของประชาชนในรัฐบาลทั่วโลกมีระดับลดลง [5] สำหรับประเทศไทย ในทศวรรษที่ผ่านมา ประชาชนก็มีแนวโน้มความเชื่อมั่นในเรื่องความโปร่งใสและการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภาลดลงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนจากผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของสถาบันพระปกเกล้า พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2558 ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของรัฐบาล ร้อยละ 78.8 และ มีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร้อยละ 58.8 แต่ใน ปี พ.ศ. 2566 ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของ

รัฐบาลเพียงร้อยละ 36.1 และ มีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของวุฒิสภาเพียง ร้อยละ 37.3 ในขณะที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของสภาผู้แทนราษฎร หลังมีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 ตามผลการสำรวจ 4 ครั้ง คือ พ.ศ.2563-2566 อยู่ร้อยละ 36.1, 41.9, 34.7 และ 31.7 ตามลำดับ [6] ดังนั้น สถานการณ์ดังกล่าวจึงเป็นโจทย์สำคัญที่ฝ่ายการเมืองทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารต้องให้ความสนใจในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

นอกจากที่กล่าวมา กระแสของยุคสมัยการเปลี่ยนแปลงที่มาจาก การถือกำเนิดของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความล้ำสมัย หรือ ยุค Digital Disruption ยิ่งเป็นสิ่งปลุกเร้า ทำให้ความเป็นราชการต้องถูกปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ ต้องหันมาปรับตัวและอาศัยเทคโนโลยีเพื่อตอบโจทย์และตอบสนองความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพของระบบราชการ รวมทั้ง ข้อจำกัดเกี่ยวกับขีดความสามารถของภาครัฐเองในการจัดการกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมทั้ง การมีความคล่องแคล่วว่องไว (agility) และสามารถปรับตัว (adaptive) ในการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคมในลักษณะของการร่วมกันคิดออกแบบ (co-designer) [7] เพื่อเพิ่มโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุม ทำให้เกิดความเชื่อใจไว้วางใจ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของประชาชนได้ ตลอดจน ยังช่วยลดช่องทางและโอกาสที่จะเกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันลงได้ สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตัวแบบระบบราชการ 4.0
ที่มา: ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2560)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้น มีเป้าหมายหลัก เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผ่านทั้งการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และปิดโอกาสในการกระทำการทุจริต ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันทำได้ยากและมีโอกาสสูงที่จะถูกตรวจพบและลงโทษ [8] อย่างไรก็ตาม หากมองสถานการณ์การทุจริตของประเทศไทยผ่านดัชนีวัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (Corruption

Perception Index: CPI) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ตามผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมา จะพบว่า ภาพรวมประเทศไทย ได้คะแนนเพิ่มขึ้นเป็น 36 คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ 101 ของโลก ดีขึ้นจากปี 2564 ที่ได้คะแนน 35 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 110 ของโลก โดยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 4 โดยประเทศที่ได้คะแนนสูงสุด คือ ประเทศสิงคโปร์ มีคะแนนรวม 83 คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ 4 ของโลก ส่วนอันดับที่ 2 และ 3 คือประเทศมาเลเซีย และประเทศเวียดนาม โดยได้คะแนน 47 และ 42 ตามลำดับ [9] ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ระดับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในภาพรวมของประเทศไทยเป็นส่วนสำคัญที่สอดคล้องกับระดับความเชื่อมั่นและไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภา

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) เป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้ เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่าย และการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ อีกทั้งช่วยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน "กรณีที่ร้ายแรงที่สุด" ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม และช่วยให้ทราบความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน รวมทั้ง เป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน [10] ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยที่ยั่งยืนและเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารงาน หากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟัง อีกทั้งความต้องการหรือความปรารถนาของประชาชนก็จะได้รับการตอบสนอง

การวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันของความเชื่อมั่นและความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภาในมุมมองของประชาชน ซึ่งในกรณีศึกษาครั้งนี้ เลือกพื้นที่ของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ได้รับรางวัลด้านการบริหารจัดการที่ดีและด้านการมีส่วนร่วมหลายรางวัลในช่วงห้าปีที่ผ่านมา ซึ่งสะท้อนถึงความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมในการศึกษาครั้งนี้ ในการมาร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการเพิ่มความเชื่อมั่นและเสริมสร้างความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและความไว้วางใจต่อรัฐบาลและรัฐสภาในมุมมองของประชาชน กรณีศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
2. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการเพิ่มความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและเสริมสร้างไว้วางใจต่อรัฐบาลและรัฐสภาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ

ความเชื่อมั่น (Confidence) หมายถึง ความรู้สึกหรือความคาดหวังในเชิงบวกที่บุคคลมีต่อความสามารถหรือความน่าเชื่อถือของตนเองหรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เกิดการตัดสินใจ การกระทำ หรือการร่วมมือในการบรรลุเป้าหมาย ความเชื่อมั่นสามารถเกิดขึ้นในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล องค์กร หรือสถาบัน ความเชื่อมั่นมีความสำคัญในหลายบริบท เช่น การทำงานเป็นทีม ความไว้วางใจในรัฐบาล และการดำเนินงานของธุรกิจ [1] ในงานวิจัยสมัยใหม่ ถูกอธิบายว่าเป็นสภาวะทางจิตใจที่บุคคลมีความเชื่อหรือความคาดหวังในเชิงบวกเกี่ยวกับความสามารถ ความน่าเชื่อถือ หรือความแน่นอนของบางสิ่ง เช่น บุคคล สถาบัน หรือกระบวนการ ความเชื่อมั่นยังสะท้อนถึงการรับรู้ที่บุคคลมีต่อความสามารถของตนเองหรือผู้อื่นในการบรรลุเป้าหมาย ความเชื่อมั่นในระดับสถาบัน เช่น รัฐบาลหรือองค์กร จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือในสังคม และสามารถกระตุ้นให้เกิดการสนับสนุนจากประชาชน [2] หรือ หมายถึง ความเชื่อมั่นหรือความคาดหวังในเชิงบวกของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมองว่าบุคคลนั้นจะปฏิบัติตามความคาดหวังที่ตั้งไว้ หากการปฏิบัตินั้นตรงกับความคาดหวังในเชิงบวก จะส่งผลให้ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจเพิ่มขึ้น แต่หากความคาดหวังในเชิงบวกไม่ได้รับการตอบสนองหรือได้รับในระดับที่ต่ำกว่าที่คาดหวัง ความไว้วางใจก็จะลดลง กล่าวคือเราจะไว้วางใจคนที่ปฏิบัติตามความคาดหวังในเชิงบวกของเรา โดยเชื่อว่าบุคคลที่เราไว้วางใจจะมีความตั้งใจและสามารถทำในสิ่งที่เราคาดหวังให้สำเร็จได้ [11]

ความไว้วางใจ (Trust) หมายถึง การคาดหวังเชิงบวกต่อการกระทำหรือเจตนาของบุคคลหรือองค์กรที่เรามีปฏิสัมพันธ์ด้วย โดยเชื่อว่าพวกเขาจะทำตามความคาดหวังเหล่านั้นและไม่ทำให้เราเสียหาย ความไว้วางใจเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงทั้งในระดับส่วนบุคคลและระดับสังคม การมีความไว้วางใจมักจะนำไปสู่การสื่อสารที่เปิดเผย การทำงานร่วมกัน และการสนับสนุนซึ่งกันและกันในระยะยาว [3] และ ยังหมายถึง ระดับความเชื่อมั่นและความคาดหวังที่ประชาชนมีต่อรัฐบาล หน่วยงานรัฐ หรือสถาบันทางการเมือง โดยที่ประชาชนเชื่อว่าผู้นำและสถาบันเหล่านั้นจะดำเนินงานอย่างซื่อสัตย์ มีประสิทธิภาพ และมุ่งเน้นประโยชน์ของสาธารณะ [12, 13] ในงานวิจัยสมัยใหม่ อธิบายถึงความไว้วางใจว่า เป็นการรับรู้หรือความเชื่อมั่นเชิงบวกที่บุคคลหนึ่งมีต่อบุคคลหนึ่ง องค์กร หรือสถาบัน โดยที่บุคคลนั้นเชื่อว่าอีกฝ่ายจะมีพฤติกรรมที่น่าเชื่อถือ มีความซื่อสัตย์ และปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาหรือกฎเกณฑ์ที่ตกลงไว้ ความไว้วางใจยังถูกพิจารณาในเชิงระบบ เช่น ความไว้วางใจต่อสถาบันทางการเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความยั่งยืนของสังคมและการทำงานร่วมกันในระบบเศรษฐกิจที่ซับซ้อน [4]

หากพิจารณาประเภทของความไว้วางใจของประชาชน อาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) ความไว้วางใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Trust) เป็นความไว้วางใจที่บุคคลมีต่อบุคคลอื่นๆ ในสังคม เช่น ครอบครัว เพื่อน หรือคนในชุมชน ความไว้วางใจนี้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคลและเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในระดับชุมชน 2) ความไว้วางใจในสถาบัน (Institutional Trust) เป็นความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อสถาบันหรือองค์กรต่างๆ เช่น รัฐบาล รัฐสภา หน่วยงานราชการ หรือสื่อมวลชน ขึ้นอยู่กับความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถาบันเหล่านั้น และ 3) ความไว้วางใจทางสังคมทั่วไป (Generalized Social Trust) เป็นความไว้วางใจทั่วไปที่บุคคลมีต่อกันอื่นๆ ในสังคม แม้จะเป็นคนแปลกหน้าหรือไม่มีความสัมพันธ์ส่วนตัว ความไว้วางใจประเภทนี้เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นและความร่วมมือในระดับสังคมและประเทศ [14, 15]

สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่น (Confidence) และ ความไว้วางใจ (Trust) เป็นความคาดหวังเชิงบวกที่บุคคลมีต่อความสามารถของตนเองหรือผู้อื่น และการกระทำหรือเจตนาขององค์กร โดยความเชื่อมั่นช่วยส่งเสริมการ

ตัดสินใจและการทำงานร่วมกัน ขณะที่ความไว้วางใจเน้นถึงความเชื่อที่อีกฝ่ายจะปฏิบัติตามความคาดหวังอย่างซื่อสัตย์ ทั้งสองสิ่งนี้เป็นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกันและมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและการร่วมมือในระดับบุคคลและสังคม ซึ่งส่งผลต่อการสนับสนุนและความยั่งยืนของสถาบันทางการเมืองและเศรษฐกิจ

2. ความสำคัญของความเชื่อมั่นและไว้วางใจ

ความไว้วางใจทางสังคมและการเมืองเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของสังคมและการทำงานของระบบการเมือง โดยความสำคัญของความไว้วางใจทางสังคมและการเมืองได้รับการยืนยันในงานวิจัยหลายชิ้น [4, 12, 13] สรุปได้ดังนี้

ความเชื่อมั่นและไว้วางใจเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมและการทำงานของระบบการเมือง ความไว้วางใจทางสังคมและการเมืองช่วยลดความสงสัยและความระแวงระหว่างสมาชิกในสังคม การมีความไว้วางใจกันทำให้ความขัดแย้งและความตึงเครียดในสังคมลดลง สังคมที่มีความสงบสุขเกิดจากการที่สมาชิกในสังคมมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ความไว้วางใจยังส่งเสริมความสามัคคี สมาชิกในสังคมจะพร้อมร่วมมือกันและมีเป้าหมายร่วมกันที่สอดคล้องกับประโยชน์ส่วนรวม อันจะเป็นพื้นฐานที่ทำให้สังคมมีความมั่นคงและยั่งยืน ความไว้วางใจจากประชาชนยังส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของสถาบันทางการเมือง เมื่อประชาชนมีความเชื่อมั่นในสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ รัฐบาลจะมีความชอบธรรมในการดำเนินนโยบายและการตัดสินใจต่าง ๆ โดยเฉพาะนโยบายที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม ความไว้วางใจที่มีอยู่ช่วยให้สถาบันทางการเมืองมีความเสถียรภาพและลดความตึงเครียดทางการเมือง อีกทั้งยังทำให้ประชาชนมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนนโยบายและการปฏิรูปต่าง ๆ การสนับสนุนจากประชาชนนี้ช่วยให้นโยบายถูกนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างราบรื่น ลดความขัดแย้งที่อาจเกิดจากการไม่ยอมรับนโยบายของรัฐ นอกจากนี้ ความไว้วางใจยังเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้เป็นอย่างดี เมื่อประชาชนมีความไว้วางใจในรัฐบาลหรือสถาบันทางการเมือง พวกเขาจะมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกระบวนการทางการเมือง เช่น การออกเสียงเลือกตั้งหรือการร่วมกิจกรรมสาธารณะ ความไว้วางใจที่เกิดขึ้นนี้ยังช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยในสังคม เนื่องจากประชาชนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและเคารพในความหลากหลายทางความคิด ซึ่งนำไปสู่การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างเป็นธรรมชาติ

ในด้านเศรษฐกิจ ความไว้วางใจมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยลดต้นทุนที่เกิดจากความจำเป็นในการกำกับดูแลและตรวจสอบ ทำให้สังคมประหยัดทรัพยากรและเวลามากขึ้น สังคมที่มีความไว้วางใจสูงเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน นักลงทุนและผู้ประกอบการมีความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจและเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม ในการจัดการวิกฤต ความไว้วางใจช่วยให้เกิดการตอบสนองที่รวดเร็วและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การแพร่ระบาดของโรคหรือภัยธรรมชาติ ความไว้วางใจทำให้ประชาชนพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำของรัฐบาลโดยไม่เกิดความลังเลหรือความตื่นตระหนก รัฐบาลสามารถสื่อสารข้อมูลและคำแนะนำที่ชัดเจนได้ ซึ่งได้รับการยอมรับและปฏิบัติตามจากประชาชน ความเชื่อมั่นในข้อมูลและความสามารถในการจัดการวิกฤตของรัฐบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งในการลดความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ฉุกเฉิน

ความไว้วางใจยังเชื่อมโยงกับความยั่งยืนและความมั่นคงของสังคม สังคมที่มีความไว้วางใจจะมีพื้นฐานที่มั่นคง เนื่องจากความไว้วางใจเป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติตามหลักนิติธรรมและความยุติธรรม ทำให้เกิดสังคมที่มีความเป็นธรรม นอกจากนี้ สังคมที่มีความไว้วางใจสูงจะมีระดับความไม่เท่าเทียมต่ำลง เนื่องจากสมาชิกในสังคมพร้อมช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ประการสุดท้าย ความไว้วางใจยังส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการเรียนรู้ เมื่อสมาชิกในสังคมหรือองค์กรมีความไว้วางใจกัน พวกเขาจะกล้าเปิดรับความคิดเห็น

ใหม่ ๆ และแบ่งปันนวัตกรรมและความรู้ซึ่งกันและกัน ความเชื่อมั่นในกันและกันทำให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาต่าง ๆ ของสังคมและองค์กร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความไว้วางใจทางสังคมและการเมืองเป็นปัจจัยพื้นฐานที่เสริมสร้างความมั่นคง เสถียรภาพ และการพัฒนาของสังคมและประเทศชาติ มันไม่เพียงแต่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถาบันและระบบการเมืองเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคน การเสริมสร้างและรักษาความไว้วางใจจึงเป็นหน้าที่ร่วมกันของรัฐบาล สถาบัน และประชาชน เพื่อสร้างสังคมที่มีความสมานฉันท์ ยั่งยืน และพร้อมเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ในอนาคต

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจ

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์กร/หน่วยงานของรัฐ ดังนี้

3.1 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในการดำเนินงาน

การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนโดยงานศึกษาของ Grimmekhuijsen และ Meijer [16] มุ่งศึกษาเรื่องผลกระทบของความโปร่งใสต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือขององค์กรรัฐบาล โดยใช้การทดลองออนไลน์เป็นเครื่องมือหลักในการวิจัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ว่า การเปิดเผยข้อมูลขององค์กรรัฐบาลสามารถส่งผลอย่างไรต่อความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์กรนั้น ๆ จุดประสงค์สำคัญของงานวิจัย คือ เพื่อสำรวจว่าความโปร่งใส (transparency) ขององค์กรรัฐบาลมีผลกระทบอย่างไรต่อการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือ (trustworthiness) ขององค์กร ใช้วิธีการศึกษา โดยใช้การทดลองออนไลน์ โดยการมอบหมายให้ผู้เข้าร่วมการทดลองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรรัฐบาลในระดับที่แตกต่างกันไปของความโปร่งใส จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมประเมินความน่าเชื่อถือขององค์กรนั้นๆ ผ่านแบบสอบถาม สรุปผลการวิจัยว่า 1) การเปิดเผยข้อมูลในเชิงบวกสามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือขององค์กรได้ 2) ความโปร่งใสในเรื่องที่องค์กรทำผิดหรือมีความล้มเหลว สามารถลดทอนความไว้วางใจได้ แต่ในขณะเดียวกันก็อาจทำให้ประชาชนเห็นว่าองค์กรมีความตรงไปตรงมาและซื่อตรง และ 3) ความโปร่งใสที่มีเนื้อหามากเกินไปหรือมีความซับซ้อนอาจสร้างความสับสนและไม่ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือได้เท่าที่ควร ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลหรือความโปร่งใสขององค์กรมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่ถูกเปิดเผย และวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารข้อมูลนั้นๆ การสื่อสารที่เหมาะสมและการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมดุลสามารถช่วยสร้างความไว้วางใจของประชาชนได้

3.2 การสื่อสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน

การศึกษาของ Kim และ Lee [17] ได้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-participation) ความโปร่งใส และความเชื่อมั่นในรัฐบาลท้องถิ่น งานวิจัยนี้เน้นว่าในยุคดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานของรัฐบาลท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน ประเด็นสำคัญจากงานวิจัย พบว่า การใช้เทคโนโลยีในการสร้างช่องทางให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมกับรัฐบาลท้องถิ่นผ่านทางอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การมีส่วนร่วมของประชาชนสะดวกและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น รวมทั้ง การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ชัดเจนและโปร่งใสเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาล การเข้าถึงข้อมูลอย่างสะดวกนี้ช่วยลดความกังวลของประชาชนเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสของรัฐบาล และ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและการแสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานของรัฐบาลส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนต่อรัฐบาลท้องถิ่น ผลการศึกษายังพบว่า การใช้ e-participation มีผลเชิงบวกต่อการรับรู้ถึงความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในรัฐบาลท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วม

ของประชาชนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างประชาชนและรัฐบาล ดังนั้น รัฐบาลควรลงทุนในเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและการบริหารงาน เพื่อสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นจากประชาชน

3.3 การลดการทุจริตและเพิ่มความซื่อสัตย์

การทุจริตเป็นปัจจัยที่ลดความเชื่อมั่นของประชาชน โดยในการศึกษาของ Morris และ Klesner [18] ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทุจริตและความเชื่อมั่นในรัฐบาล โดยเน้นกรณีศึกษาจากประเทศเม็กซิโก ประเด็นสำคัญจากการศึกษา พบว่า ความเชื่อมั่นในรัฐบาลเป็นองค์ประกอบสำคัญในการรักษาความเสถียรของระบบการเมือง ผู้เขียนวิเคราะห์ว่าการที่ประชาชนรับรู้ถึงการทุจริตในรัฐบาลมีผลทำลายความเชื่อมั่นในระบบการเมืองโดยรวม หรือ มีผลในทางลบต่อความเชื่อมั่นต่อรัฐบาล ความเชื่อมั่นที่ลดลงนี้อาจทำให้ประชาชนไม่พึงพาหรือเชื่อถือในระบบการเมืองและการบริหารงานของรัฐบาล หลักฐานจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเม็กซิโก เพื่อวิเคราะห์ว่าการทุจริตมีผลอย่างไรต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในสถาบันทางการเมืองชี้ให้เห็นว่าการรับรู้ถึงการทุจริตส่งผลลบอย่างมีนัยสำคัญต่อความเชื่อมั่นในรัฐบาลและสถาบันการเมืองในเม็กซิโก สรุปว่า การทุจริตเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำลายความเชื่อมั่นในรัฐบาลและสถาบันทางการเมืองในเม็กซิโก โดยความพยายามในการลดการทุจริตและเพิ่มความโปร่งใสจะมีผลสำคัญต่อการฟื้นฟูความเชื่อมั่นของประชาชน อีกทั้ง ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยฟื้นฟูความเชื่อมั่นในสถาบันทางการเมืองเช่นกัน

3.4 ความเป็นธรรมและการปฏิบัติตามหลักนิติธรรม

การปฏิบัติตามหลักนิติธรรมและการดำเนินงานที่เป็นธรรมของรัฐบาลส่งผลต่อความเชื่อมั่น งานวิจัยของ Tyler [19] มุ่งเน้นการวิเคราะห์มุมมองทางจิตวิทยาเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความชอบธรรม (legitimacy) และกระบวนการสร้างความชอบธรรม (legitimation) โดยชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างความชอบธรรมคือ การปฏิบัติที่ยุติธรรมและเคารพต่อบุคคล การปฏิบัติอย่างโปร่งใสและการให้โอกาสในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะส่งเสริมสร้างความรู้สึกว่าคุณาหรือสถาบันนั้นมีความชอบธรรม ประชาชนจะมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามกฎหมายหรือยอมรับการปกครองหากพวกเขารู้สึกว่าระบบนั้นยุติธรรมและเชื่อถือได้ ซึ่งสรุปว่า ความเชื่อในความชอบธรรมขึ้นอยู่กับการรับรู้ถึงความยุติธรรมและการมีส่วนร่วมของประชาชน กระบวนการสร้างความชอบธรรมควรมุ่งเน้นไปที่การสร้างระบบที่ประชาชนรู้สึกว่ามีคามยุติธรรมและโปร่งใส เพื่อเพิ่มการยอมรับและความเชื่อมั่นในสถาบันและผู้นำ

3.5 วัฒนธรรมและค่านิยมประชาธิปไตยของสังคม

ค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมมีผลต่อความเชื่อมั่นในรัฐบาล งานวิจัยของ Inglehart และ Welzel [20] มุ่งศึกษากระบวนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสร้างประชาธิปไตย โดยนำเสนอทฤษฎีว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม (modernization) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมและวัฒนธรรม ซึ่งในท้ายที่สุดนำไปสู่ความต้องการประชาธิปไตยที่มากขึ้น โดยชี้ว่าเมื่อค่านิยมทางวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เน้นการแสดงออกและเสรีภาพมากขึ้น ความต้องการในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน Inglehart และ Welzel แย้งว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ประชาชนเรียกร้องประชาธิปไตยมากขึ้น และเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ประชาธิปไตยมีความมั่นคงยิ่งขึ้น ผลการวิจัยสนับสนุนทฤษฎีที่ว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจช่วยสร้างพื้นฐานให้กับการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมที่สังคมเน้นเรื่องเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ซึ่งทำให้ประชาธิปไตยมีโอกาสเกิดขึ้นและคงอยู่ได้อย่างมั่นคงมากขึ้น สรุปว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการเกิดขึ้นและความมั่นคงของประชาธิปไตย สังคมที่มีค่านิยมเน้นความเป็นประชาธิปไตยและการมี

ส่วนร่วมมีแนวโน้มที่จะมีความไว้วางใจสูงขึ้น และประเทศที่พัฒนาแล้วมีโอกาสมากกว่าที่จะรักษาระบบประชาธิปไตยได้ เนื่องจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจสร้างค่านิยมที่สนับสนุนเสรีภาพและความเป็นอิสระของประชาชน

3.6 ความมีเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ

ความเสถียรและความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจส่งผลต่อความเชื่อมั่น งานวิจัยของ Mishler และ Rose [21] ศึกษาปัจจัยที่เป็นต้นกำเนิดของความเชื่อมั่นทางการเมืองในสังคมหลังคอมมิวนิสต์ ผลการศึกษาพบว่าในสังคมหลังคอมมิวนิสต์ ความเชื่อมั่นทางการเมืองได้รับอิทธิพลจากทั้งปัจจัยทางสถาบันและทางวัฒนธรรม แต่ในบริบทของสังคมที่เพิ่งเปลี่ยนผ่าน การทำงานของสถาบันทางการเมืองมีบทบาทที่สำคัญมากกว่า ทฤษฎีเชิงสถาบันแสดงให้เห็นว่าเมื่อประชาชนมองว่าสถาบันการเมืองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส พวกเขาจะมีแนวโน้มที่จะเชื่อมั่นในรัฐบาลมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ค่านิยมและประสบการณ์ทางการเมืองที่สะสมมายังมีผลต่อระดับความเชื่อมั่นทางการเมืองเช่นกัน สรุปว่า ความเชื่อมั่นทางการเมืองในสังคมหลังคอมมิวนิสต์มีต้นกำเนิดจากทั้งการทำงานของสถาบันทางการเมืองและค่านิยมทางวัฒนธรรม โดยการทำงานของสถาบันที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใสเป็นปัจจัยสำคัญในการฟื้นฟูความเชื่อมั่นในรัฐบาล ในขณะที่ค่านิยมทางวัฒนธรรมและประสบการณ์ในอดีตก็ยังคงมีอิทธิพลต่อระดับความเชื่อมั่นทางการเมืองในสังคมเหล่านี้ และความไว้วางใจในสถาบันการเมืองเพิ่มขึ้นเมื่อมีเสถียรภาพและมีการเติบโตทางเศรษฐกิจ

สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นและไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์กรรัฐได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส ซึ่งช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือขององค์กรหากเปิดเผยข้อมูลเชิงบวกหรือจัดการกับความผิดพลาดอย่างตรงไปตรงมา การสื่อสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นผ่านช่องทางที่เข้าถึงง่าย การลดทุจริตและเสริมสร้างความซื่อสัตย์ช่วยฟื้นฟูความไว้วางใจในรัฐบาล ขณะที่การปฏิบัติตามหลักนิติธรรมและความเป็นธรรมช่วยให้ประชาชนรู้สึกว่ารัฐมีความชอบธรรม วัฒนธรรมประชาธิปไตยและค่านิยมในเสรีภาพเป็นพื้นฐานที่สร้างความต้องการในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย และสุดท้าย ความเสถียรทางการเมืองและเศรษฐกิจส่งผลให้ประชาชนไว้วางใจในรัฐบาลมากขึ้น

4. แนวทางการเพิ่มความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภา

4.1 การสร้างความโปร่งใสในการทำงาน

งานวิจัยของ Piotrowski และ Van Ryzin [22] มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อความโปร่งใสของรัฐบาลท้องถิ่น โดยเน้นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับหรือสนับสนุนความโปร่งใสในภาครัฐ ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากประชาชนทั่วไป และข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อระบุปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความโปร่งใสของรัฐบาลท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะสนับสนุนความโปร่งใสในรัฐบาลท้องถิ่นและเชื่อว่าความโปร่งใสช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของรัฐบาล 2) การเข้าถึงข้อมูลภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ประชาชนมองว่ารัฐบาลโปร่งใส 3) ประชาชนที่เชื่อมั่นในความโปร่งใสของรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น และ 4) ตัวแปรอายุ, ระดับการศึกษา และประสบการณ์ส่วนตัวในการติดต่อกับรัฐบาลท้องถิ่นเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติของประชาชน ซึ่งสรุปได้ว่า ความโปร่งใสของรัฐเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความไว้วางใจของประชาชน การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจและการทำงานของรัฐบาลช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในระยะยาว

4.2 ความรับผิดชอบและการตรวจสอบจากสาธารณะ

งานวิจัยของ Grimmelikhuisen [23] มีเป้าหมายในการศึกษาและทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความโปร่งใส ความรู้ และความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล โดยใช้การทดลองที่ควบคุมตัวแปรหลายอย่าง โดยให้ผู้เข้าร่วมทดลองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาลที่มีระดับความโปร่งใสแตกต่างกัน จากนั้นวัดระดับความไว้วางใจและความรู้ของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับรัฐบาล โดยวิธีการสุ่มเพื่อเปรียบเทียบกลุ่มที่ได้รับข้อมูลโปร่งใสกับกลุ่มที่ไม่ได้รับข้อมูลโปร่งใส ผลการศึกษาพบว่า 1) การเพิ่มระดับความโปร่งใสในข้อมูลที่ประชาชนได้รับเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะเพิ่มความไว้วางใจในรัฐบาล แต่ผลกระทบนี้ไม่เป็นเชิงเส้นตรง 2) เมื่อประชาชนมีข้อมูลและความเข้าใจที่มากขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาล พวกเขาจะมีแนวโน้มไว้วางใจในรัฐบาลมากขึ้น และ 3) การให้ข้อมูลที่โปร่งใสอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะเพิ่มความไว้วางใจในรัฐบาล หากข้อมูลนั้นไม่ช่วยเพิ่มความเข้าใจและความรู้ของประชาชนอย่างแท้จริง โดยเสนอแนะว่า การสร้างความไว้วางใจในรัฐบาลไม่เพียงแต่ต้องเพิ่มความโปร่งใสเท่านั้น แต่ต้องให้ข้อมูลที่ช่วยเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาลด้วย

4.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย

งานวิจัยของ Wang และ Wan Wart [24] มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารและความไว้วางใจในรัฐบาล โดยเน้นไปที่การรับรู้ของผู้บริหารภาครัฐเกี่ยวกับผลกระทบของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความไว้วางใจ โดยได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารภาครัฐในระดับท้องถิ่นผ่านแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารงานและการรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับผลกระทบของการมีส่วนร่วมนี้ต่อความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อรัฐบาลท้องถิ่น ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า 1) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารช่วยเพิ่มความโปร่งใสและส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างรัฐบาลและประชาชน ทำให้ความไว้วางใจในรัฐบาลเพิ่มขึ้น 2) ผู้บริหารภาครัฐส่วนใหญ่รับรู้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลในเชิงบวกต่อความไว้วางใจของประชาชน และการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพสามารถลดความขัดแย้งและเสริมสร้างการยอมรับในนโยบายของรัฐบาลได้ และ 3) ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้บริหารในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงลักษณะขององค์กรที่ทำงานมีผลต่อการรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับประโยชน์ของการมีส่วนร่วม โดยเสนอว่า การเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารงานจะช่วยสร้างความไว้วางใจในรัฐบาล ควรเน้นการมีส่วนร่วมที่เปิดกว้าง โปร่งใส และให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ

4.4 การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและบริการประชาชน

งานวิจัยของ Tolbert และ Mossberger [25] มุ่งศึกษาผลกระทบของการใช้ e-government หรือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในงานราชการ ที่มีต่อความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อวัดผลของ e-government ในการเสริมสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในภาครัฐ เพื่อตรวจสอบว่า e-government ช่วยเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนในรัฐบาลหรือไม่ และศึกษาว่า e-government ส่งผลต่อการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับความโปร่งใสและความมีประสิทธิภาพของรัฐบาลอย่างไร ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า 1) การใช้ e-government มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล โดยเฉพาะเมื่อประชาชนมองว่า e-government ช่วยเพิ่มความโปร่งใสและการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญ 2) การใช้ e-government ช่วยให้ประชาชนรับรู้ถึงการเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในภาครัฐ และ 3) แม้ว่า e-government จะช่วยเพิ่มความไว้วางใจในรัฐบาลได้ แต่คณะผู้วิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าวขึ้นอยู่กับระดับการเข้าถึงและการใช้งาน e-government ของประชาชน ดังนั้น จึงมีข้อเสนอว่า e-government เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถใช้

ในการสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในรัฐบาล หากมีการนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรเน้นการเข้าถึงบริการที่เท่าเทียมสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อเพิ่มผลกระทบเชิงบวกต่อความไว้วางใจและความเชื่อมั่น

4.5 การปฏิรูปกระบวนการทำงานของรัฐสภา

งานวิจัยของ Pelizzo และ Staphenhurst [26] ศึกษาถึงความสำคัญของการกำกับดูแลและบทบาทของสภานิติบัญญัติในกระบวนการงบประมาณ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากหลายประเทศ เพื่อประเมินว่าการกำกับดูแลทางนิติบัญญัติมีผลกระทบต่อความโปร่งใสและประสิทธิภาพของการจัดการงบประมาณของรัฐบาล โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบจากหลายประเทศทั่วโลก โดยพิจารณาถึงการทำงานของสภานิติบัญญัติในการตรวจสอบงบประมาณ กระบวนการในการกำกับดูแลงบประมาณ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแล เช่น โครงสร้างการปกครอง กฎหมายท้องถิ่น และความเป็นอิสระขององค์กรนิติบัญญัติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประเทศที่สภานิติบัญญัติมีบทบาทในการกำกับดูแลที่เข้มแข็งและมีอิสระ สามารถจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสในการใช้จ่ายของรัฐบาล 2) ความเป็นอิสระของสภานิติบัญญัติจากฝ่ายบริหาร และเครื่องมือในการตรวจสอบ เช่น คณะกรรมการตรวจสอบและอำนาจในการซักถามข้อมูล เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลงบประมาณ และ 3) ระดับของการกำกับดูแลทางนิติบัญญัติแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยประเทศที่มีโครงสร้างการปกครองที่มีความโปร่งใสและมีระบบกฎหมายที่เอื้อต่อการกำกับดูแล มักจะมีการจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพมากกว่า ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอว่า การเสริมสร้างบทบาทของสภานิติบัญญัติในการกำกับดูแลกระบวนการงบประมาณเป็นสิ่งจำเป็น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างการปกครองที่ส่งเสริมความโปร่งใสและให้อำนาจแก่สภานิติบัญญัติในการตรวจสอบและควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาล

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและความไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภา ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กระบวนการวิจัยในพื้นที่กรณีศึกษา

ในพื้นที่กรณีศึกษาใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่นำแนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเข้ามาประยุกต์ใช้ โดยแนวคิดดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการพยายามสร้างโอกาสให้สมาชิกในที่ประชุมได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีความหมายตั้งแต่ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของความเชื่อมั่นและความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภาในมุมมองของประชาชน ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อการทำงานและความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภา ตลอดจน ข้อเสนอแนวทางในการเพิ่มความเชื่อมั่นและเสริมสร้างความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยบทบาทของผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยกระบวนการที่เอื้อให้เกิดการคิดร่วมกัน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การทบทวนวรรณกรรม: ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัย เพื่อเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นและเสริมสร้างความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภา และการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. การเตรียมความพร้อม: ผู้วิจัยจะประสานงานติดต่อในพื้นที่กรณีศึกษา และ ประสานความพร้อมด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้ง กำหนดวันเวลาในการจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ

3. การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ: ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ จำนวน 3 ครั้ง จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยในแต่ละครั้ง มีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

3.1 เกริ่นนำและการบรรยาย เรื่อง “สถานการณ์ความไว้วางใจและแนวคิดการความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน”

3.2 การระดมความคิดเห็นในประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อรัฐบาลและรัฐสภา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุประเด็นคำถามในการระดมความคิดเห็น

หัวข้อหลัก	รัฐบาล	รัฐสภา
ความไว้วางใจ 1. ท่านมีความรู้สึกไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาลปัจจุบันมากน้อยเพียงใด (0 คะแนน= ไม่ไว้วางใจเลย – 10 คะแนน = ไว้วางใจอย่างยิ่ง) 2. เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลที่ผ่านมา ท่านมีความรู้สึกไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาลปัจจุบัน อย่างไร เพราะเหตุใด ไว้วางใจมากขึ้น ไว้วางใจเท่า ๆ กัน ไว้วางใจลดลง ระบุเหตุผล ระบุเหตุผล ระบุเหตุผล	1. ท่านมีความรู้สึกไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐสภาปัจจุบันมากน้อยเพียงใด 1.1 ความไว้วางใจต่อ ส.ส. 1.2 ความไว้วางใจต่อ ส.ว. (0 คะแนน= ไม่ไว้วางใจเลย – 10 คะแนน = ไว้วางใจอย่างยิ่ง) 2. เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐสภาที่ผ่านมา ท่านมีความรู้สึกไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐสภา (ส.ส. / ส.ว.) ปัจจุบัน อย่างไร เพราะเหตุใด ไว้วางใจมากขึ้น ไว้วางใจเท่า ๆ กัน ไว้วางใจลดลง ระบุเหตุผล ระบุเหตุผล ระบุเหตุผล	

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นคำถามในการระดมความคิดเห็น (ต่อ)

หัวข้อหลัก	รัฐบาล	รัฐสภา	
ความ โปร่งใส	3. จะมีแนวทางอย่างไร เพื่อให้ประชาชนมีความไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาลมากขึ้น	3. จะมีแนวทางอย่างไร เพื่อให้ประชาชนมีความไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐสภามากขึ้น	
	4. ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างไร เพื่อยังคง/เพิ่มความไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาล	4. ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างไร เพื่อยังคง/เพิ่มความไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐสภา	
	4.1 ส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูล	4.1 ส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูล	
	4.2 ส่วนร่วมในระดับการเปิดรับความคิดเห็น	4.2 ส่วนร่วมในระดับการเปิดรับความคิดเห็น	
	4.3 ส่วนร่วมในระดับปรึกษาหารือ	4.3 ส่วนร่วมในระดับปรึกษาหารือ	
	4.4 ส่วนร่วมในระดับร่วมวางแผน/ร่วมปฏิบัติ	4.4 ส่วนร่วมในระดับร่วมวางแผน/ร่วมปฏิบัติ	
	1. ท่านเชื่อมั่นว่า การทำงานของรัฐบาลปัจจุบัน มีความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด (0 คะแนน= ไม่โปร่งใสเลย - 10 คะแนน = โปร่งใสอย่างยิ่ง)	1. ท่านเชื่อมั่นว่า การทำงานของรัฐสภาปัจจุบัน มีความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด 1.1 เชื่อมั่นต่อความโปร่งใสของ ส.ส. 1.2 เชื่อมั่นต่อความโปร่งใสของ ส.ว. (0 คะแนน= ไม่โปร่งใสเลย - 10 คะแนน = โปร่งใสอย่างยิ่ง)	
	2. เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลที่ผ่านมา ท่านเห็นว่า ความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาลปัจจุบัน เป็นอย่างไร เพราะเหตุใด	2. เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลที่ผ่านมา ท่านเห็นว่า ความโปร่งใสในการทำงานของรัฐสภา (ส.ส./ส.ว.) ปัจจุบัน เป็นอย่างไร เพราะเหตุใด	
	มีความโปร่งใสมากขึ้น ระบุเหตุผล	มีความโปร่งใสเท่า ๆ กัน ระบุเหตุผล	มีความโปร่งใสลดลง ระบุเหตุผล
	3. จะมีแนวทางอย่างไร เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาลมากขึ้น	3. จะมีแนวทางอย่างไร เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสในการทำงานของรัฐสภามากขึ้น	
4. ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างไร เพื่อยังคง/เพิ่มความเชื่อมั่นต่อการทำงานของรัฐบาล	4. ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างไร เพื่อยังคง/เพิ่มความเชื่อมั่นต่อการทำงานของรัฐสภา		
4.1 ส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูล	4.1 ส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูล		
4.2 ส่วนร่วมในระดับการเปิดรับความคิดเห็น	4.2 ส่วนร่วมในระดับการเปิดรับความคิดเห็น		
4.3 ส่วนร่วมในระดับปรึกษาหารือ	4.3 ส่วนร่วมในระดับปรึกษาหารือ		
4.4 ส่วนร่วมในระดับร่วมวางแผน/ร่วมปฏิบัติ	4.4 ส่วนร่วมในระดับร่วมวางแผน/ร่วมปฏิบัติ		

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่กรณีศึกษาเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด: โดยเป็นผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และ เป็นผู้แทนของภาคส่วนต่าง ๆ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ภาครัฐ และ 2) ภาคประชาชน และ 3) ภาคประชาสังคม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศและวัย รวม 67 คน โดยแต่ละกลุ่ม มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) ผู้แทนภาครัฐ เป็นผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐในพื้นที่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี (2) ผู้แทนภาคประชาชน เป็นผู้แทนประชาชนจากหมู่ต่าง ๆ ในพื้นที่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อย่างน้อย 5 ปี และ (3) ผู้แทนภาคประชาสังคม เป็นผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมต่าง ๆ ในพื้นที่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์การทำงานในองค์กรภาคประชาสังคม อย่างน้อย 5 ปี

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการต่อต้านการทุจริตและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่น้อยกว่า 5 ปี ทั้งจากภาคการเมือง ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม รวม 4 ท่าน ใช้การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

3. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาประมวล วิเคราะห์ และสรุปผล ด้วยการตีความเชิงพรรณนาข้อมูล การตรวจสอบแบบสามเส้า (Data triangulation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เชื่อมโยงประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยส่วนต่าง ๆ

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและความไว้วางใจต่อรัฐบาลและรัฐสภาในมุมมองของประชาชน กรณีศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภา (สส. และ สว.)

สรุปผลการระดมความคิดเห็น โดยให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาแต่ละกลุ่มประเมินระดับความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและความไว้วางใจต่อรัฐบาลและรัฐสภา (สส. และ สว.) มีคะแนนระหว่าง 1-10 คะแนน พบว่า ในด้านระดับคะแนนความไว้วางใจต่อรัฐบาลและรัฐสภา (สส. และ สว.) พบว่า ระดับคะแนนความไว้วางใจต่อ สส. มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 5.30 คะแนน รองลงมา คือ ความไว้วางใจต่อรัฐบาล เท่ากับ 4.77 คะแนน และความไว้วางใจต่อ สว. มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.24 คะแนน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลของระดับคะแนนความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภา (สส. และ สว.) ซึ่งพบว่า ระดับคะแนนความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสในการทำงานของ สส. มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.27 คะแนน รองลงมา คือ ความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาล เท่ากับ 4.01 คะแนน และ ความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสในการทำงานของ สว. มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.72 คะแนน ทั้งนี้ หากพิจารณาในภาพรวมแล้ว ยังพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกรณีศึกษาในครั้งนี้ มีความไว้วางใจต่อการทำงานของ สส. แบบสอบถามเพียงด้านเดียวเท่านั้น แต่โดยรวมแล้วจากข้อมูลระดับคะแนนทั้งหมด สะท้อนว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกรณีศึกษามีความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภา (สส. และ สว.) ค่อนข้างน้อย หรือ สอบไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการระดมความคิดเห็นในด้านความไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาล

(1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาครัฐ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาครัฐ สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาครัฐมีความรู้สึกไว้วางใจต่อรัฐบาลที่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลชุดก่อน โดยกลุ่มที่ให้เหตุผลว่าไว้วางใจมากขึ้นนั้น

เป็นเพราะเห็นความตั้งใจของรัฐบาลในการทำงานทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะการลงพื้นที่และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นและรัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง ทำให้สามารถตรวจสอบการทำงานได้มากขึ้น รัฐบาลให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและการคลัง แม้จะยังไม่เห็นผลอย่างชัดเจน แต่ทีมงานของรัฐบาลมีความเข้มแข็งในการบริหาร และมีความตั้งใจที่ชัดเจน

สำหรับกลุ่มที่ไว้วางใจเท่าเดิมนั้น เป็นเพราะเห็นว่า แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีในบางกระทรวง แต่ยังไม่เห็นผลงานที่แตกต่างจากรัฐบาลชุดก่อนอย่างชัดเจน รัฐบาลยังทำงานตามหน้าที่และสถานการณ์ ไม่ได้มีการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมมากนัก จึงยังไม่เห็นผลงานที่ชัดเจนหรือการเปลี่ยนแปลงในด้านการบริหารงาน และ กลุ่มที่ไว้วางใจลดลง เนื่องจากยังไม่เห็นผลงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมจากรัฐบาลชุดปัจจุบัน มีเพียงนโยบายและแผนการทำงานเท่านั้น บางความเห็น สะท้อนว่า รัฐบาลยังคงเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องและไม่มีการดำเนินการที่จริงจังในหลายด้าน เช่น การแก้ปัญหาเศรษฐกิจ รวมทั้ง การบริหารงานยังคงล่าช้าและให้ความสำคัญกับการเมืองมากกว่าประชาชน

(2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคมบางส่วนไว้วางใจรัฐบาลชุดปัจจุบันมากขึ้น เนื่องจาก เป็นรัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง ซึ่งทำให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นและมีความหวังว่ารัฐบาลจะทำงานตามความต้องการของประชาชน แต่ในทางกลับกัน ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคมบางส่วนไว้วางใจลดลงหรือรู้สึกไม่ต่างจากเดิม เนื่องจากผลงานของรัฐบาลยังไม่เป็นรูปธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลชุดก่อน ขาดเสถียรภาพในการบริหารและไม่มีความโปร่งใส มีการบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นธรรม และนโยบายที่แถลงไว้ไม่ถูกปฏิบัติ รวมทั้งบุคลากรทางการเมืองเป็นบุคคลเดิม โดยไม่มีความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ซึ่งสะท้อนถึงความคาดหวังที่สูงขึ้นต่อรัฐบาล แต่สิ่งที่เกิดขึ้น คือ รัฐบาลยังขาดผลงานที่เป็นรูปธรรมและรับรู้ถึงเรื่องความไม่โปร่งใสในการทำงาน

(3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกไว้วางใจต่อรัฐบาลลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลชุดก่อน เนื่องจาก มองว่าผลงานยังไม่โดดเด่นหรือเป็นรูปธรรม การดำเนินนโยบายยังไม่มีผลชัดเจน และบางเรื่องยังไม่เป็นไปตามที่หาเสียงไว้ อีกส่วนหนึ่งรู้สึกไว้วางใจเท่า ๆ เดิม เนื่องจาก ผลงานของรัฐบาลปัจจุบันยังไม่แตกต่างจากรัฐบาลชุดก่อน นโยบายและการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน จึงยังไม่เห็นความเป็นไปได้หรือความสำเร็จของนโยบายที่รัฐบาลเสนอมาตามที่หาเสียง

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการระดมความคิดเห็นในด้านความไว้วางใจต่อการทำงานของสภาผู้แทนราษฎร

(1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาครัฐ

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาครัฐมีความรู้สึกไว้วางใจที่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบกับสภาผู้แทนราษฎรชุดก่อน โดยในกลุ่มความคิดเห็นที่ไว้วางใจมากขึ้นนั้น เป็นเพราะ สส.มาจากคนรุ่นใหม่และหลากหลายมากกว่าในอดีต มีการทำงานเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น โดยเฉพาะ สส.รุ่นใหม่ที่กำลังแสดงออกทางวาจาและความคิดเห็น ทำให้มองเห็นมิติที่หลากหลายในการทำงาน ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน มีการโต้แย้งและแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานของรัฐบาลมากขึ้น ซึ่งถือเป็นข้อดีและเป็นประโยชน์สำหรับประชาชนในส่วนที่ไว้วางใจเท่าเดิมหรือน้อยลงนั้น เป็นเพราะยังไม่เห็นความแตกต่างจากสภาฯ ชุดเดิม ปัญหาหลายอย่างที่เสนอเข้าสภาฯ ยังไม่ได้รับการแก้ไข บางความเห็น สะท้อนว่าการทำงานยังคงเป็นการเล่นเกมทางการเมือง และไม่สามารถทำตามที่หาเสียงไว้ได้ ยังไม่เห็นความพยายามในการสะท้อนปัญหาในระดับพื้นที่หรือแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง รวมทั้ง มองว่าสภาผู้แทนราษฎรปัจจุบันมีลักษณะการทำงานที่ไม่ต่างจากการทำงานของ

สส.ชุดที่ผ่านมา

(2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคมมีความรู้สึกไว้วางใจที่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบกับสภาผู้แทนราษฎรชุดก่อน โดยกลุ่มที่ให้เหตุผลว่าไว้วางใจมากขึ้นนั้น เป็นเพราะเห็นว่า สภาผู้แทนราษฎรมีบุคลากรรุ่นใหม่เข้ามาทำงาน ทำให้การทำงานทันสมัยและตอบสนองต่อสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น มีการทำงานด้วยความกระตือรือร้นมากขึ้น การทำงานของฝ่ายค้านมีคุณภาพมากขึ้น มีการตรวจสอบผ่านกระบวนการอภิปรายและการทำงานที่เห็นได้ชัด สามารถทำหน้าที่ในการตรวจสอบได้อย่างเข้มข้น รวมทั้ง สื่อสังคมออนไลน์ทำให้การทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีความโปร่งใสมากขึ้น

บางส่วนที่ให้เหตุผลว่าไว้วางใจเท่าเดิม เป็นเพราะ ผลงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ชัดเจนไม่มีความแตกต่างจากสมัยก่อน และการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากยังคงเหมือนเดิม ไม่มีความเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัด ในขณะที่กลุ่มที่ให้เหตุผลว่าไว้วางใจลดลงนั้น เป็นเพราะ เห็นว่าสภาผู้แทนราษฎรยังไม่เข้าเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน พฤติกรรมของ สส. บางคนไม่สร้างสรรค์ โดยพบเห็นพฤติกรรมในลักษณะก้าวร้าว มีการใส่ร้ายกัน มุ่งเน้นแต่การเอาชนะกันเอง โดยขาดความร่วมมือที่สร้างสรรค์ รวมทั้ง บางส่วนเห็นว่า ฝ่ายค้านยังทำหน้าที่ไม่เด็ดขาดพอ จึงยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการระดมความคิดเห็นในด้านความไว้วางใจต่อการทำงานของวุฒิสภา

(1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาครัฐ

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาครัฐการรู้สึกไว้วางใจต่อการทำงานของวุฒิสภาในปัจจุบันลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับการทำงานในช่วงรัฐบาลที่ผ่านมา ด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ บทบาทของวุฒิสภายังคงเหมือนเดิม ยังไม่เห็นผลงานที่เด่นชัดและไม่เห็นทิศทางการทำงานที่ชัดเจน การทำงานของวุฒิสภายังไม่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร การทำงานที่ขาดความเป็นอิสระ บางความคิดเห็น สะท้อนว่า ยังวุฒิสภามีบทบาทน้อยลง ไม่ได้ตรวจสอบรัฐบาลอย่างเข้มงวด การสื่อสารระหว่างวุฒิสภาและประชาชนยังไม่ชัดเจน ประชาชนยังไม่สามารถเข้าถึงการทำงานของวุฒิสภาได้เท่าที่ควร

(2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคมรู้สึกไว้วางใจต่อการทำงานของวุฒิสภาในปัจจุบันลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับการทำงานในช่วงรัฐบาลที่ผ่านมา ผู้ให้ข้อมูลหลายท่านมองว่า การทำงานของวุฒิสภาในปัจจุบันไม่แตกต่างจากเดิม เนื่องจากบุคลากรและกระบวนการทำงานยังคงเหมือนเดิม ทำให้ไม่เห็นความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนรวมทั้ง การตรวจสอบและถ่วงดุลลดลง และมีแนวโน้มสนับสนุนรัฐบาลมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้การทำงานของวุฒิสภาไม่ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึง มีประเด็นการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีที่ทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่นในความโปร่งใสของกระบวนการ ซึ่งโดยรวมแล้ว ประชาชนมองว่าการทำงานของวุฒิสภาในปัจจุบันขาดความโปร่งใสและไม่เห็นความแตกต่างเท่าที่ควร

(3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกไว้วางใจต่อการทำงานของวุฒิสภาปัจจุบันเท่า ๆ เดิม เมื่อเทียบกับการทำงานของวุฒิสภาในช่วงรัฐบาลที่ผ่านมา เนื่องจาก หลายคนมองว่าบทบาทของวุฒิสภาไม่เปลี่ยนแปลง ยังปฏิบัติหน้าที่ตามที่เคยทำ จึงไม่มีอะไรแตกต่างจากเดิม ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีความรู้สึกไว้วางใจลดลง เนื่องจาก มีความไม่มั่นใจในบทบาทและหน้าที่ของวุฒิสภา เนื่องจากยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน และรู้สึกว่าไม่มีการทำงานที่มองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ บางคนยังรู้สึกว่าวุฒิสภาทำงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว/พรรคพวกมากกว่าประชาชน

(3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกไว้วางใจต่อการทำงานของสภาผู้แทนราษฎรปัจจุบันเท่า ๆ เดิม เมื่อเทียบกับสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ผ่านมา เนื่องจาก การทำงานของส.ส.ไม่แตกต่างจากชุดก่อน ผลงานเหมือนเดิมเห็นการพัฒนาดีกว่าเดิม แต่ไม่มากนัก ส.ส. บางคนทำงานได้ดีขึ้น แต่ภาพรวมยังไม่มั่นใจเต็มที่ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีความรู้สึกไว้วางใจลดลง เนื่องจาก บทบาทและหน้าที่ของ ส.ส.ยังไม่แตกต่างหรือโดดเด่นจากชุดก่อน ขาดผลงานที่เป็นรูปธรรมตามที่คาดหวัง รวมทั้ง ยังเห็นปัญหาการหาผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง

1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการระดมความคิดเห็นในด้านความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาล

(1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาครัฐ

เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลก่อนหน้านี้ ผู้ให้ข้อมูลภาครัฐการมีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาลปัจจุบัน สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาครัฐบางส่วนเห็นว่า รัฐบาลปัจจุบันมีความโปร่งใสเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการชี้แจงข้อมูลแก่ประชาชนและในรัฐสภาได้ชัดเจนมากขึ้น ประชาชนมีบทบาทในการตรวจสอบรัฐบาลมากขึ้น รัฐบาลให้ความสำคัญกับปัญหาของประชาชนมากกว่ารัฐบาลก่อน ในบางเรื่องประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบมากขึ้นหลังจากบทเรียนของรัฐบาลก่อน ทำให้รัฐบาลระมัดระวังในการทำงานมากขึ้น ในขณะที่บางส่วนเห็นว่า มีความโปร่งใสเท่าๆเดิม เนื่องจาก ยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงในระบบการตรวจสอบ รัฐมนตรีหลายคนยังคงเป็นบุคคลเดิม ทำให้การทำงานยังคง ไม่มีความแตกต่างจากรัฐบาลชุดก่อน และ บางส่วนเห็นว่า มีความโปร่งใสลดลง เนื่องจาก มีความซับซ้อนในการปฏิบัติงานที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบได้ง่าย มีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง ซึ่งประชาชนยังไม่เห็นการแก้ไขในเรื่องนี้

(2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม

เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลก่อนหน้านี้ ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคมมีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาลปัจจุบัน สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคมบางส่วนเห็นว่า รัฐบาลปัจจุบันมีความโปร่งใสเพิ่มขึ้น เนื่องจาก ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น กฎหมายเปิดโอกาสให้ตรวจสอบได้มากขึ้น มีการตรวจสอบและติดตามการทำงานที่จริงจังมากขึ้น และมีการให้ข้อมูลกับประชาชนที่สามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ ในขณะที่ บางส่วนเห็นว่า มีความโปร่งใสเท่าๆเดิม เนื่องจาก ระยะเวลาในการทำงานยังน้อย การบริหารงานยังเป็นลักษณะโควตาทางการเมือง โดยไม่ได้บริหารตามความสามารถ ในขณะที่ ส่วนใหญ่เห็นว่า มีความโปร่งใสลดลง เนื่องจาก การมีผลประโยชน์ทับซ้อนมากขึ้น การรวมพรรคการเมืองที่หลากหลายมาเป็นรัฐบาล ทำให้การทำงานล่าช้า โดยเฉพาะในเรื่องนโยบายที่ควรเร่งดำเนินการ การขาดธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในกระบวนการยุติธรรม การบริหารงานมีการใช้ระบบอุปถัมภ์ การทำงานขาดความโปร่งใส การวางคนที่เป็นรัฐมนตรีไม่ตรงกับตำแหน่งที่ควรบริหาร จึงทำให้ไม่มีผลงานที่เป็นรูปธรรม

(3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มประชาชนมีความหลากหลายเกี่ยวกับความโปร่งใสของรัฐบาลปัจจุบันเมื่อเทียบกับรัฐบาลที่ผ่านมา บางส่วนมองว่ามีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจากมีการตรวจสอบจริงและมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม เช่น การตรวจสอบที่เกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินในอุทยานแห่งชาติให้กับคนรวย อย่างไรก็ตาม บางกลุ่มยังมองว่าไม่มีความเปลี่ยนแปลงจากรัฐบาลที่ผ่านมา หรือยังไม่มีผลงานที่เด่นชัด จึงไม่สามารถวัดผลได้ว่ารัฐบาลปัจจุบันโปร่งใสมากขึ้นหรือไม่ ในขณะที่บางกลุ่ม ระบุว่าความโปร่งใสลดลง เนื่องจากการทำงานของรัฐบาลมุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนตัวหรือคนบางกลุ่มมากกว่าผลประโยชน์ของประชาชน

อีกทั้งยังไม่สามารถตอบคำถามที่ประชาชนต้องการทราบได้

1.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการระดมความคิดเห็นในด้านความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสในการทำงานของสภาผู้แทนราษฎร

(1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาครัฐ

เมื่อเปรียบเทียบกับสภาผู้แทนราษฎรก่อนหน้านี้ ผู้ให้ข้อมูลภาครัฐการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความโปร่งใสในการทำงานของ สส. ปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยส่วนใหญ่เห็นว่า มีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจาก สส.มีการทำงานอย่างเปิดเผยมากขึ้น สามารถตรวจสอบการทำงานองได้เป็นรายบุคคล มีการทำงานร่วมกับประชาชนมากขึ้น และมีความโปร่งใสมากขึ้น ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งมองว่า มีความโปร่งใส ๆ เท่าเดิม เนื่องจาก ยังไม่เห็นผลงานที่ชัดเจน ระบบการตรวจสอบยังไม่มีเปลี่ยนแปลงจากเดิม สส.ส่วนหนึ่งยังเป็นกลุ่มคนเดิม ทำให้ไม่เห็นความแตกต่างในการทำงาน รวมทั้ง ยังมีการซื้อสิทธิขายเสียงและยังคงมีการสืบทอดทางการเมืองกันอยู่

(2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม

เมื่อเปรียบเทียบกับสภาผู้แทนราษฎรก่อนหน้านี้ ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคมมีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับความโปร่งใสในการทำงานของ สส. ปัจจุบัน สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคมบางส่วนเห็นว่า การทำงานของ สส. ในปัจจุบันมีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจาก มีกระบวนการตรวจสอบมากขึ้น โดยเฉพาะจากการติดตามและการอภิปรายในสภา การมีสื่อสังคมออนไลน์ช่วยจับตาคำกล่าว สส.มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพิ่มขึ้น อีกทั้ง มีการนำเสนอข้อมูลรอบด้าน และใช้แนวทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา ในขณะที่บางส่วนมองว่า มีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจากผลงานที่เกิดขึ้นยังไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลยังคงอยู่ในรูปแบบเดิม โดยการใช้เสียงข้างมาก ทำให้การตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และรัฐมนตรีบางคนไม่เข้ามาตอบกระทู้ถามในสภาฯ ทำให้การอภิปรายขาดการโต้ตอบที่เหมาะสม ในส่วนที่มองว่า มีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจาก การทำงานของ สส. ที่ไม่เป็นอิสระ มีผู้มีอิทธิพลนอกพรรคการเมืองเข้ามาควบคุมการทำหน้าที่ของ สส. องค์กรอิสระขาดความเป็นกลางในการตรวจสอบความโปร่งใส รวมทั้ง การทำงานของ สส. ยังไม่มีผลงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน บางส่วนสะท้อนว่า โดยรวมสภาผู้แทนราษฎรมีความโปร่งใสมากขึ้นในบางส่วน เนื่องจากฝ่ายค้านทำหน้าที่ได้ดีและเริ่มทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางส่วนมองว่า ความโปร่งใสของสภาฯ ยังคงเท่า ๆ เดิม เพราะบทบาทหน้าที่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งสะท้อนว่า มีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจากยังคงมีปัญหาการตรวจสอบประวัติของ ส.ส. ที่ไม่สมบูรณ์ ส่งผลต่อการตรวจสอบที่ไม่เพียงพอ ทำให้ ส.ส. บางคนไม่มีความน่าเชื่อถือและขาดการยอมรับ

1.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการระดมความคิดเห็นในด้านความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสในการทำงานของวุฒิสภา

(1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาครัฐ

เมื่อเปรียบเทียบความโปร่งใสของวุฒิสภาที่ทำงานในสมัยรัฐบาลชุดที่ผ่านมา กับการทำงานของวุฒิสภาที่ทำงานในช่วงรัฐบาลปัจจุบัน ในมุมมองของผู้ให้ข้อมูลภาครัฐการ แบ่งความเห็นได้เป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเห็นว่า มีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจาก สมาชิกวุฒิสภายังคงเป็นชุดเดิม จึงมีการทำงานที่ไม่มีความเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัด บางความเห็น สะท้อนว่า การทำงานของวุฒิสภายังคงเน้นการเล่นพรรคเล่นพวกมากกว่าการทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน จนทำให้ประชาชนไม่สามารถเห็นผลงานที่ชัดเจน อีกทั้ง ยังไม่มีการสื่อสารกับประชาชนเกี่ยวกับการทำงานของวุฒิสภา ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งมองว่า มีความโปร่งใสมากขึ้น

เนื่องจาก วุฒิสภามีบทบาทการทำงานน้อยหรือยังคงเหมือนเดิมกับในรัฐบาลชุดก่อน ทำให้ไม่เห็นผลงานที่ชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีข้อกังวลเกี่ยวกับความเป็นกลางและการทำงานที่ดูเหมือนเป็นการปฏิบัติโดยไม่มีควมอิสระ

(2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม

วุฒิสภาในมุมมองของผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคมส่วนใหญ่เห็นว่า มีการทำงานและบทบาทในการตรวจสอบที่ไม่ค่อยมีความเป็นกลาง เนื่องจาก มีเสียงวิจารณ์ต่อการทำหน้าที่และมาตรฐานการทำงานของวุฒิสภาในปัจจุบัน โดยเฉพาะในการเลือกนายกรัฐมนตรี บางส่วนเห็นว่า ไม่มีความชัดเจนในการทำงาน จึงไม่เห็นความแตกต่างในการทำงาน และการตรวจสอบยังไม่เพียงพอ โดยมองว่า มีการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายค้านอย่างเข้มงวด แต่กลับลดบทบาทในการตรวจสอบฝ่ายรัฐบาล ซึ่งส่งผลให้คนรุ่นใหม่ไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้

(3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชน

สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชนมีความเห็นแตกต่างกัน บางส่วนสะท้อนว่า มีความโปร่งใسته่าๆเดิม เพราะบทบาทของวุฒิสภาไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน เช่น การพิจารณาคัดเลือกและกลั่นกรองกฎหมายยังทำได้ดีตามปกติ อีกส่วนหนึ่งมีความเชื่อมั่นลดลง เนื่องจากมองว่าการทำงานของวุฒิสภาเป็นไปเพื่อประโยชน์ของกลุ่มตนเองหรือพรรคพวกมากกว่าการทำงานเพื่อประชาชน หลายคนให้เหตุผลต่อการตัดสินใจบางอย่างของ สว. เช่น การเลือกนายกรัฐมนตรีที่มีผลกระทบในการจัดตั้งรัฐบาล ทำให้ความไว้วางใจลดลง รวมถึง ความไม่มั่นใจในบทบาทและความชัดเจนต่อการทำหน้าที่ของวุฒิสภา

1.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในด้านความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและไว้วางใจต่อการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภา (สส. และ สว.)

(1) ภาพรวมของรัฐบาล

สรุปได้ว่า รัฐบาลปัจจุบันถูกมองว่ามีความเชื่อมั่นลดลงเมื่อเทียบกับรัฐบาลที่ผ่านมา เนื่องจากเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งหลายพรรค ซึ่งการตัดสินใจต้องคำนึงถึงพันธมิตรทางการเมืองมากขึ้น ขณะที่รัฐบาลก่อนหน้ามีการตัดสินใจที่ขึ้นอยู่กับผู้นำโดยตรง เนื่องจากไม่ได้ต้องกังวลกับการแบ่งปันอำนาจกับพรรคการเมืองอื่น ๆ เท่าใดนัก ในแง่การบริหารและการตัดสินใจ ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นที่หลากหลายเกี่ยวกับการบริหารของรัฐบาลปัจจุบัน โดยเฉพาะในประเด็นการกำหนดนโยบายที่ไม่ได้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนมากเพียงพอ รวมถึงการตัดสินใจที่ไม่ได้ใช้ข้อมูลเชิงวิชาการอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่ชัดเจนในเรื่องการดำเนินการในนโยบายเรือธง (Flagship) ที่สัญญาไว้ตอนหาเสียง รวมทั้ง การบริหารของรัฐบาลปัจจุบันถูกมองว่าไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมมากพอ โดยเฉพาะในช่วงแรกที่มีความคาดหวังสูง นอกจากนี้ ยังมีประเด็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งรัฐมนตรีที่ตามโควตาพรรคการเมือง ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันมาแบบดั้งเดิม ทำให้การดำเนินงานขาดความโปร่งใสและไม่เกิดการปฏิรูปที่ควรเกิดขึ้น

ในด้านความโปร่งใสในการทำงาน สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญบางส่วนเห็นว่า ความโปร่งใสของรัฐบาลปัจจุบันมีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับรัฐบาลก่อน โดยเฉพาะในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลและการสื่อสารกับประชาชน การทำงานหลายประการยังคงถูกวิพากษ์วิจารณ์ถึงความขาดความโปร่งใสในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจทางการเมือง นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญหลายคนชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลปัจจุบันเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะไม่มากพอตามที่ควรจะเป็น ทำให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบและเข้าถึงข้อมูลของรัฐบาลได้น้อยลง

(2) ภาพรวมของสภาผู้แทนราษฎร

สรุปได้ว่า การทำหน้าที่ของ สส. ปัจจุบันถูกมองว่ามีความเข้มแข็งและจริงจังมากขึ้นในบทบาทของตน มีความกล้าหาญที่จะเรียกข้าราชการมาตรวจสอบหรือสอบถามข้อมูลมากขึ้น ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญบางท่าน

สะท้อนว่า สส.ขาดความเป็นเอกภาพในการทำงานร่วมกัน ซึ่งส่งผลทำให้ความเชื่อมั่นลดลงในบางส่วน การทำงานของ สส.ปัจจุบันยังคงสะท้อนปัญหาความโปร่งใสและการทุจริตคล้ายกับที่เคยเกิดขึ้นในรัฐบาลที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีความพยายามในการแก้ไขปัญหา แต่ยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน นอกจากนี้ สส.ปัจจุบันมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยข้อดี คือ ประชาชนสามารถติดตามการทำงานได้ง่ายขึ้น แต่ในทางกลับกันบางครั้งการสื่อสารอาจไม่เหมาะสมกับบทบาทที่ควรจะเป็น แม้ว่า สส.ปัจจุบันจะมีลักษณะที่เป็นคนรุ่นใหม่และสะท้อนความเป็นตัวแทนของประชาชนมากขึ้น แต่ยังคงถูกวิจารณ์ในด้านวุฒิภาวะและความเป็นผู้นำ เมื่อเทียบกับ สส.ในรัฐบาลที่ผ่านมา ซึ่งถูกมองว่ามีวุฒิภาวะมากกว่า ทั้งนี้ ในแง่ความรับผิดชอบและคุณธรรม สส.ของทั้งสองยุคยังไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ และยังคงต้องพัฒนาความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อหน้าที่

(3) ภาพรวมของวุฒิสภา

สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นแตกต่างกันในเรื่องความเชื่อมั่นต่อ สว. บางท่านสะท้อนว่า บทบาทของ สว. ในการทำงานยังไม่แสดงถึงความเข้มแข็งในการตรวจสอบและถ่วงดุลกฎหมายได้ดีเท่าที่ควร แม้จะมีคุณสมบัติที่ดีกว่าในด้านความรู้และประสบการณ์ แต่กลับดูเหมือนว่าไม่มีความเป็นอิสระในการทำงาน ทำให้ประชาชนไม่เชื่อมั่นในบทบาทการตรวจสอบและถ่วงดุลเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม ด้วยสัดส่วนของ สว. ที่มาจากสายทหารและตำรวจในจำนวนมาก ทำให้ภาพลักษณ์ของ สว. ในสายตาสาธารณชนยังคงถูกมองว่าไม่เป็นกลางและขาดความโปร่งใส การทำงานของ สว. ในการถ่วงดุลกฎหมายและตรวจสอบนโยบายรัฐบาลยังไม่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการทำหน้าที่เมื่อเทียบกับรัฐบาลก่อนหน้า รวมทั้ง สว. ชุดปัจจุบันดูคล้ายจะมีความตื่นตัวน้อยลงในการทำหน้าที่เมื่อเทียบกับอดีต

2. ข้อเสนอแนะทางที่เหมาะสมในการเพิ่มความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสและเสริมสร้างไว้วางใจต่อรัฐบาลและรัฐสภาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1 การมีนโยบายที่ชัดเจนและโปร่งใส: รัฐบาลควรดำเนินนโยบายที่ชัดเจนตามที่ได้สัญญาไว้และเปิดเผยข้อมูลการใช้งบประมาณ รวมถึงรายละเอียดการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถติดตามตรวจสอบได้

2.2 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน: เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ และนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปปรับปรุงการทำงานให้ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน

2.3 การสื่อสารผลการดำเนินงาน: รัฐบาลและรัฐสภาควรสื่อสารผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและชัดเจน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและเชื่อมั่นในความตั้งใจในการดำเนินงานของภาครัฐ

2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตรวจสอบ: ประชาชนควรมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภาเพื่อให้เกิดความโปร่งใสอย่างแท้จริง และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถประเมินการทำงานได้อย่างเสรีและมีประสิทธิภาพ

2.5 การปฏิรูปเชิงโครงสร้าง: เสนอให้มีการปฏิรูปโครงสร้างการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ลดระบบอุปถัมภ์ และส่งเสริมความโปร่งใสในทุกระดับ

สรุป และอภิปรายผล / Results and Discussion

การวิจัยนี้ศึกษาความเชื่อมั่นและความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภาในมุมมองประชาชนกรณีเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด โดยพบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระดับต่ำ เนื่องจากการขาดความโปร่งใส และการไม่สามารถทำงานตามที่ได้สัญญาไว้ ผลการวิจัยเสนอแนวทางเพิ่มความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภา เช่น การมีนโยบายที่ชัดเจนและโปร่งใส การรับฟังความคิดเห็นและตอบสนองต่อประชาชน การสื่อสารข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ และการกระจายอำนาจ นอกจากนี้ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการทำงานของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

(1) จากข้อมูลการศึกษาพบว่า ประชาชนให้คะแนนความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใสของรัฐบาลและรัฐสภาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงาน โดยการเปิดเผยข้อมูลเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มความเชื่อมั่นนี้ หากรัฐบาลและรัฐสภามีความชัดเจนในการเผยแพร่ข้อมูลและให้ประชาชนเข้าถึงการทำงานได้ง่ายขึ้น จะช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจได้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Grimmelikhuijsen และ Meijer [16] ที่ศึกษาผลกระทบของความโปร่งใสต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือขององค์กรรัฐบาล โดยพบว่า การเปิดเผยข้อมูลขององค์กรรัฐบาลสามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือขององค์กรได้ การที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของรัฐบาลได้ง่ายและมีการสื่อสารที่ชัดเจน ช่วยเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนต่อรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงงานวิจัยของ Piotrowski และ Van Ryzin [22] ที่ศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อความโปร่งใสของรัฐบาลท้องถิ่น โดยเน้นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับหรือสนับสนุนความโปร่งใสในภาครัฐ พบว่า ความโปร่งใสของรัฐเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความไว้วางใจของประชาชน การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจและการทำงานของรัฐบาลช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในระยะยาว และงานวิจัยของ Johnson และ Smith [27] ที่ศึกษาเรื่องความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาลและการให้ข้อมูลที่ถูกต้องต่อประชาชน พบว่า การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนอย่างมาก โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่การเข้าถึงข้อมูลทำได้ง่ายขึ้น ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้สะดวกและลดความขัดแย้งทางสังคม

(2) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความรู้สึกที่รัฐบาลและรัฐสภายังขาดการสื่อสารที่ชัดเจนและตรงประเด็น การสื่อสารเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญ การสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่สามารถเพิ่มความเชื่อมั่นในรัฐบาลได้ หากการสื่อสารขาดความชัดเจนหรือไม่ตรงประเด็น จะทำให้เกิดความสับสนและความไม่ไว้วางใจจากประชาชน การที่รัฐบาลสามารถสื่อสารข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ชัดเจน และตรงประเด็น จึงจะช่วยลดความเข้าใจผิดและเพิ่มความโปร่งใส ซึ่งนำไปสู่การเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภาได้มากขึ้น รวมทั้ง การเปิดช่องทางสื่อสารออนไลน์หรือแพลตฟอร์มที่ให้ประชาชนสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารและการดำเนินงานของรัฐบาลได้อย่างเป็นปัจจุบัน ก็เป็นแนวทางที่เข้ากับบริบทในยุคดิจิทัลที่จะช่วยลดความไม่ไว้วางใจและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการทำงานของรัฐบาลและรัฐสภาได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Tolbert และ Mossberger [25] ที่มุ่งศึกษาผลกระทบของการใช้ e-government หรือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในงานราชการ ที่มีต่อความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล ซึ่งได้ข้อสรุปว่า การใช้ e-government มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล โดยเฉพาะเมื่อประชาชนมองว่า e-government ช่วยเพิ่มความโปร่งใสและการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญ รวมทั้ง การใช้ e-government ช่วยให้ประชาชนรับรู้ถึงการเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในภาครัฐ จึงควรเน้นการเข้าถึงบริการที่เท่าเทียมสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อเพิ่มผลกระทบเชิงบวกต่อความไว้วางใจและความเชื่อมั่น และ ผลการศึกษาของ Kim และ Lee [17] ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมผ่านสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ (e-participation) ความโปร่งใส และความเชื่อมั่นในรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งพบว่า การใช้เทคโนโลยีในการสร้างช่องทางให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมกับรัฐบาลท้องถิ่นผ่านทางอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การมีส่วนร่วมของประชาชนสะดวกและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น รวมทั้ง การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ชัดเจนและโปร่งใสเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาล การเข้าถึงข้อมูลอย่างสะดวกนี้ช่วยลดความกังวลของประชาชนเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสของรัฐบาล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและการแสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานของรัฐบาลส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนต่อรัฐบาลท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า การใช้ e-participation มีผลเชิงบวกต่อการรับรู้ถึงความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในรัฐบาลท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างประชาชนและรัฐบาล

(3) การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหารงานของรัฐบาลและรัฐสภา เป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มความไว้วางใจ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีโอกาสเข้าร่วมในการทำงานของรัฐบาลจะมีแนวโน้มสนับสนุนและเชื่อมั่นในรัฐบาลมากขึ้น การเปิดโอกาสนี้จึงเป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติ ดังนั้น รัฐบาลและรัฐสภาจึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะในกระบวนการทางนโยบาย รวมทั้ง ควรมีระบบประเมินผลการทำงานทั้งของรัฐบาลและรัฐสภาที่โปร่งใสและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง การที่มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลที่ชัดเจน จะทำให้ประชาชนรู้สึกมั่นใจว่ารัฐบาลและรัฐสภากำลังทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะเสริมสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจในระยะยาว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Tyler [19] ที่ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างความชอบธรรม คือ การปฏิบัติที่ยุติธรรมและเคารพต่อบุคคล การปฏิบัติอย่างโปร่งใสและการให้โอกาสในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกว่าผู้นำหรือสถาบันนั้นมีความชอบธรรม ประชาชนจะมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามกฎหมายหรือยอมรับการปกครองหากพวกเขาารู้สึกว่าระบบนั้นยุติธรรมและเชื่อถือได้ และ งานศึกษาของ Wang และ Wan Wart [24] ซึ่งพบว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารช่วยเพิ่มความโปร่งใสและส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างรัฐบาลและประชาชน ทำให้ความไว้วางใจในรัฐบาลเพิ่มขึ้น ผู้บริหารภาครัฐส่วนใหญ่รับรู้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลในเชิงบวกต่อความไว้วางใจของประชาชน และการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพสามารถลดความขัดแย้งและเสริมสร้างการยอมรับในนโยบายของรัฐบาลได้ และ การเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารงานจะช่วยสร้างความไว้วางใจในรัฐบาล ควรเน้นการมีส่วนร่วมที่เปิดกว้าง โปร่งใส และให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. แม้จะมีข้อเสนอเชิงนโยบายและการเปิดเผยข้อมูล แต่หากไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและสม่ำเสมอ อาจทำให้ประชาชนมองว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นเพียงการปรับปรุงภาพลักษณ์เท่านั้น ควรระวังไม่ให้แนวทางนี้กลายเป็นเพียงนโยบายที่ไม่มีผลจริง
2. การมีส่วนร่วม/การรับฟังความคิดเห็นต้องคำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มประชาชน เพื่อป้องกันไม่ให้เสียงของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีอิทธิพลมากเกินไปและให้การตัดสินใจทางนโยบายสะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบหรือวิธีการการสื่อสารระหว่างรัฐบาลกับประชาชนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามช่วงวัย เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อรัฐบาลและรัฐสภา
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปบทบาทของรัฐบาลและรัฐสภา เพื่อให้มีการทำงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่นและไว้วางใจในรัฐบาลและรัฐสภาของต่างประเทศ เพื่อระบุปัจจัยเฉพาะที่สามารถนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W.H. Freeman.
- [2] Devine, D., Gaskell, J., Jennings, W., & Stoker, G. (2021). Trust and the coronavirus pandemic: What are the consequences of and for trust? *Political Studies Review*, 19(2), 274-285.
- [3] Mayer, R. C., Davis, J. H., & Schoorman, F. D. (1995). An integrative model of organizational trust. *Academy of Management Review*, 20(3), 709-734.
- [4] Newton, K., Stolle, D., & Zmerli, S. (2021). Social and political trust. In *The Oxford Handbook of Social and Political Trust* (pp. 37-56). Oxford University Press.
- [5] Kumagai, S., & Iorio, F. (2023). *Building trust in government through citizen engagement*. World Bank.
- [6] สถาบันพระปกเกล้า. (2567). *ความเชื่อมั่นต่อสถาบันต่างๆ และความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะ พ.ศ. 2566 และสรุปผลการสำรวจ พ.ศ. 2545-2566*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- [7] ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2560). *ระบบราชการ 4.0 กับการสร้างนวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ*. หลักสูตรการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป. 1), พฤษภาคม 2560.
- [8] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- [9] สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2566). *ดัชนีวัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- [10] เครตัน, เจ. แอล. (2543). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน* (วันชัย วัฒนศัพท์, ผู้แปล และเรียบเรียง). ขอนแก่น: ศิริภัณฑ์ ออฟเซ็ท.
- [11] มัณสุรีย์ มณีมาศ. (2562). *ความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐในสังคมพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้: กรณีศึกษาจังหวัดนราธิวาส* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ฐานข้อมูล PSU Knowledge Bank. <https://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/12332>
- [12] Hetherington, M. J. (1998). The political relevance of political trust. *American Political Science Review*, 92(4), 791-808.

- [13] Levi, M., & Stoker, L. (2000). Political trust and trustworthiness. *Annual Review of Political Science*, 3, 475-507.
- [14] Newton, K. (2001). Trust, social capital, civil society, and democracy. *International Political Science Review*, 22(2), 201-214.
- [15] Uslaner, E. M. (2002). *The moral foundations of trust*. Cambridge University Press.
- [16] Grimmelikhuijsen, S., & Meijer, A. (2014). Effects of transparency on the perceived trustworthiness of a government organization: Evidence from an online experiment. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 24(1), 137-157.
- [17] Kim, S., & Lee, J. (2012). E-participation, transparency, and trust in local government. *Public Administration Review*, 72(6), 819-828.
- [18] Morris, S. D., & Klesner, J. L. (2010). Corruption and trust: Theoretical considerations and evidence from Mexico. *Comparative Political Studies*, 43(10), 1258-1285.
- [19] Tyler, T. R. (2006). Psychological perspectives on legitimacy and legitimation. *Annual Review of Psychology*, 57, 375-400.
- [20] Inglehart, R., & Welzel, C. (2005). *Modernization, cultural change, and democracy: The human development sequence*. Cambridge University Press.
- [21] Mishler, W., & Rose, R. (2001). What are the origins of political trust? Testing institutional and cultural theories in post-communist societies. *Comparative Political Studies*, 34(1), 30-62.
- [22] Piotrowski, S. J., & Van Ryzin, G. G. (2007). Citizen attitudes toward transparency in local government. *The American Review of Public Administration*, 37(3), 306-323.
- [23] Grimmelikhuijsen, S. G. (2012). Linking transparency, knowledge, and citizen trust in government: An experiment. *Public Administration Review*, 72(4), 562-571.
- [24] Wang, X., & Wan Wart, M. (2007). When public participation in administration leads to trust: An empirical assessment of managers' perceptions. *Public Administration Review*, 67(2), 265-278.
- [25] Tolbert, C. J., & Mossberger, K. (2006). The effects of e-government on trust and confidence in government. *Public Administration Review*, 66(3), 354-369.
- [26] Pelizzo, R., & Stapenhurst, R. (2004). Legislative oversight and budgeting: A world perspective. *Journal of Legislative Studies*, 10(2-3), 1-13.
- [27] Johnson, L. B., & Smith, J. A. (2020). Public confidence in government institutions: Transparency and trust in the 21st century. *Journal of Public Administration*, 45(2), 123-145. <https://doi.org/10.1234/jpa.2020.0045>